

НЕОФІЦІЙНИЙ ПЕРЕКЛАД

Європейська Комісія

Брюссель, 11 грудня 2019 року

SOM (2019) 640 final

КОМЮНІКЕ КОМІСІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПАРЛАМЕНТУ, ЄВРОПЕЙСЬКІЙ РАДІ, РАДІ,  
ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ І СОЦІАЛЬНОМУ КОМІТЕТУ ТА КОМІТЕТУ РЕГІОНІВ

Європейський зелений курс

## 1. Вступ – ПЕРЕТВОРЮЄМО НАГАЛЬНИЙ ВИКЛИК В УНІКАЛЬНУ МОЖЛИВІСТЬ

**Це Комюніке започатковує Європейський зелений курс для Європейського Союзу (ЄС) та його громадян.** Воно підтверджує зобов'язання Комісії вирішувати кліматичні та екологічні проблеми, що є визначальним завданням цього покоління. Атмосфера нагрівається, а клімат змінюється щороку. Один з восьми мільйонів видів на планеті знаходяться під ризиком зникнення. Ліси та океани забруднюються і знищуються<sup>1</sup>.

Європейський зелений курс – відповідь на ці виклики. Це нова стратегія зростання, яка має на меті перетворити ЄС у чесне та процвітаюче суспільство, з сучасною, ресурсо-ефективною та конкурентоспроможною економікою, **з нульовими нетто-викидами парникових газів у 2050 році**, де економічне зростання відбувається одночасно із скороченням використання ресурсів.

Він також має на меті **охороняти, зберігати та збільшувати природний капітал ЄС, охороняти здоров'я та добробут громадян від екологічних ризиків** та впливів. Водночас, цей перехід має бути **справедливим та інклюзивним**. Він повинен ставити людину на перше місце, звертати увагу на регіони, промисловість та працівників, які будуть зіштовхуватись з найбільшими викликами. Оскільки він приносить суттєві зміни, активна участь громадськості і впевненість у переході є першочерговими, щоб політика працювала і сприймалась населенням. Потрібен новий пакт, який би об'єднав громадян в усьому їх різноманітті з національною, регіональною, місцевою владою, громадянським суспільством, промисловістю, які будуть тісно працювати з інституціями і дорадчими органами ЄС.

**ЄС має колективну здатність трансформувати свою економіку і суспільство в більш сталому напрямку.** Він може будувати її, використовуючи свої сильні сторони як глобальний лідер з кліматичних та екологічних заходів, захисту споживачів та прав працівників. Досягнення додаткового скорочення викидів є викликом. Він вимагає величезних публічних інвестицій та зміцнення зусиль, щоб спрямувати приватний капітал у напрямку кліматичних та екологічних дій, водночас запобігаючи несталим практикам. ЄС повинен очолювати координацію міжнародних зусиль з побудови злагодженої фінансової системи, яка підтримує сталі рішення. Ці передові інвестиції також є **можливістю твердо поставити ЄС на новий шлях сталого та інклюзивного зростання**. Європейський зелений курс пришвидшить і підтримає необхідний перехід в усіх секторах.

**Екологічна амбітність Зеленого курсу не буде досягнута лише діями однієї Європи.** Драйвери зміни клімату та втрати біорізноманіття є глобальними і не обмежуються національними кордонами. ЄС може використовувати свій вплив, експертизу і фінансові ресурси, щоб мобілізувати своїх сусідів і партнерів долучитись до сталого шляху. ЄС продовжуватиме очолювати міжнародні зусилля і хоче побудувати союзи з односторонцями. Він також визнає необхідність підтримувати свою безпеку постачання та конкурентоздатності, навіть коли інші не хочуть діяти.

Це Комюніке презентує **початкову дорожню карту ключових політик та заходів, необхідних для досягнення Європейського зеленого курсу**. Воно буде оновлюватись у міру потреб та формулювання політичних відповідей. Усі дії та політики ЄС повинні

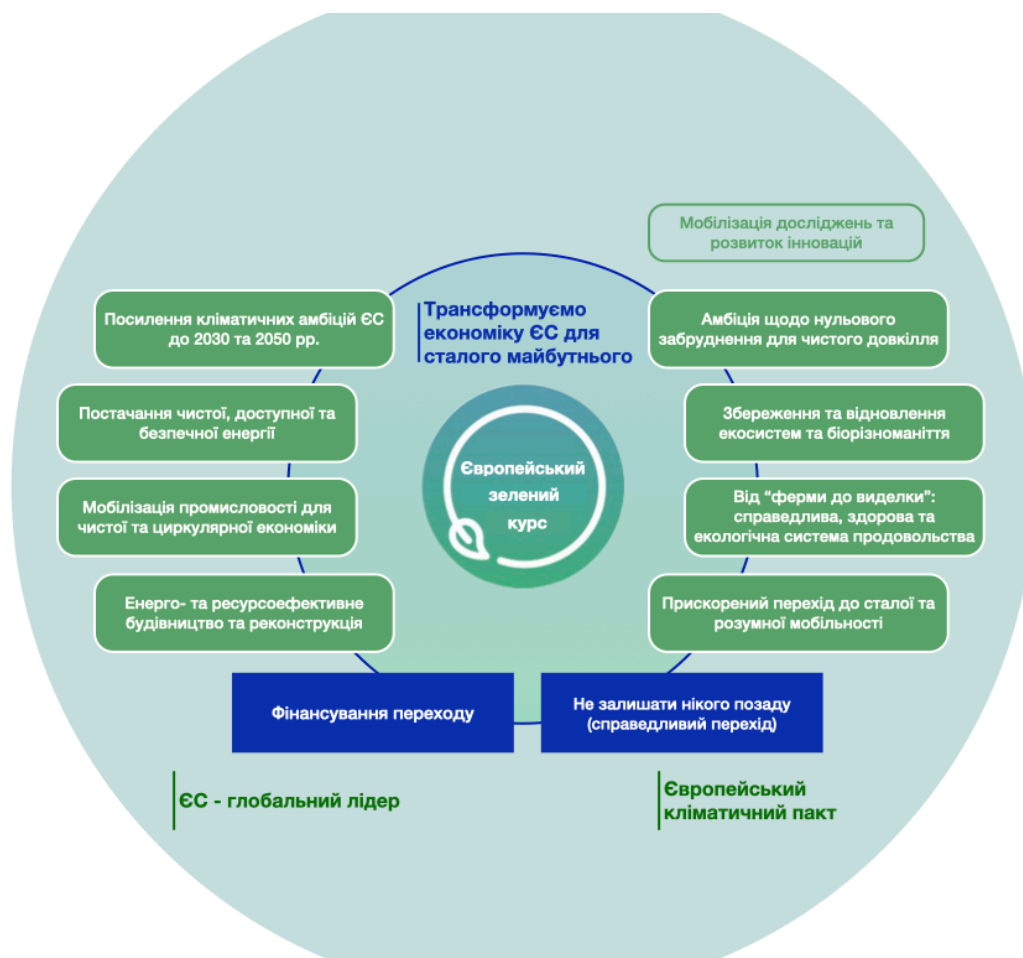
---

<sup>1</sup> Джерела: (i) Міжурядова панель із зміни клімату (IPCC): Спеціальний звіт про впливи глобального потепління на 1.5°C; (ii) Міжурядова науково-політична панель з біорізноманіття та екосистемних послуг: Глобальний оціночний звіт з біорізноманіття та екосистемних послуг 2019; (iii) Міжнародна ресурсна панель: Глобальний огляд ресурсів, 2019: Природні ресурси для майбутнього, якого ми хочемо; (iv) Європейське екологічне агентство: Європейське довкілля — стан і огляд 2020: знання для переходу до сталої Європи

сприяти досягненню цілей Європейського зеленого курсу. Виклики є складними і взаємопов'язаними. Політична відповідь має бути сміливою та всебічною і прагнути максимізувати вигоди для здоров'я, якості життя, стійкості та конкурентоспроможності. Це потребуватиме інтенсивної координації для використання наявних синергетичних ефектів у всіх сферах політики<sup>2</sup>.

**Зелений курс є складовою частиною Стратегії Комісії з імплементації Порядку денного ООН до 2030 року і цілей сталого розвитку**<sup>3</sup>, та інших пріоритетів, оголошених у політичних керівних принципах Президентки фон дер Ляєн<sup>4</sup>. У рамках Зеленого курсу Комісія перефокусує процес Європейського Семестру з макроекономічної координації, щоб інтегрувати цілі сталого розвитку ООН, поставити сталість та добробут громадян у центр економічної політики, а цілі сталого розвитку – в основу прийняття політичних рішень та дій ЄС.

Малюнок нижче демонструє різні елементи Зеленого курсу.



Малюнок 1: Європейський зелений курс

<sup>2</sup> Відповідно до висновків "Європейське довкілля 2020 – стан та огляд 2020 року: знання для переходу до сталої Європи" (Європейське екологічне агентство)

<sup>3</sup> <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

<sup>4</sup> Див. Політичні керівні принципи Президентки Урсули фон дер Ляєн: [Political guidelines for the next Commission \(2019-2024\) – 'A Union that strives for more: My agenda for Europe'](#):

## 2. ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЄС ДЛЯ СТАЛОГО МАЙБУТНЬОГО

### 2.1. Розробка комплексу глибоко трансформаційних політик

Для досягнення Європейського зеленого курсу необхідно переглянути політики для постачання чистої енергії в економіці, промисловості, виробництві і споживанні, масштабній інфраструктурі, транспорті, продовольстві і сільському господарстві, будівництві, оподаткуванні та соціальних виплатах. Для досягнення цих цілей важливо збільшити цінність захисту та відновлення природних екосистем, сталого використання ресурсів і покращення здоров'я. Тут трансформаційні зміни є найбільш необхідними і потенційно найбільш вигідними для економіки, суспільства та природного довкілля ЄС. ЄС також повинен заохочувати та інвестувати в необхідні цифрові трансформації та інструменти, оскільки вони є важливими чинниками змін.

Незважаючи на те, що всі ці сфери дій тісно взаємопов'язані і взаємно підсилюються, слід звертати особливу увагу на можливі компроміси між економічними, екологічними та соціальними цілями. Зелений курс буде послідовно використовувати усі важелі політики: регулювання і стандартизацію, інвестиції та інновації, національні реформи, діалог з соціальними партнерами та міжнародну співпрацю. Європейський стовп соціальних прав керуватиме діями для забезпечення того, щоб ніхто не залишився позаду.

**Лише одних нових заходів не буде достатньо, щоб досягнути цілей Європейського зеленого курсу.** Додатково до запуску нових ініціатив, Комісія працюватиме з державами-членами для активізації зусиль ЄС із забезпечення того, щоб існуюче законодавство і політика, що стосується Зеленого курсу, застосовувались та ефективно імплементувались.

#### 2.1.1. Підвищення кліматичної амбітності ЄС для 2030 та 2050 років

**Комісія вже визначила чітке бачення як досягнути кліматичної нейтральності до 2050 року<sup>5</sup>.** Це бачення повинно формувати основу довготермінової стратегії, яку ЄС подасть в Рамкову конвенцію ООН зі зміни клімату на початку 2020 року. Щоб чітко визначити умови для ефективного і справедливого переходу, забезпечити передбачуваність для інвесторів та гарантувати незворотність переходу, **Комісія запропонує перший Європейський "кліматичний закон" до березня 2020 року.** Це дозволить закріпити в законодавстві мету щодо кліматичної нейтральності до 2050 року. Кліматичний закон також забезпечить, щоб усі політики ЄС сприяли досягненню цілі кліматичної нейтральності та щоб усі сектори відігравали свою роль.

ЄС уже розпочав модернізувати та трансформувати економіку з метою досягнення кліматичної нейтральності. Між 1990 та 2018 роками він зменшив викиди парникових газів на 23%, в той час як економіка зросла на 61%. Тим не менше, поточна політика дозволить зменшити викиди парникових газів лише на 60% до 2050 року. Ще багато чого потрібно зробити, починаючи з амбітніших кліматичних дій у найближчому десятиріччі.

До літа 2020 року Комісія відповідально представить план оцінки впливу, **щоб збільшити ціль щодо скорочення викидів парникових газів ЄС до 2030 року принаймні до 50% - 55% порівняно з 1990 роком.**

Щоб забезпечити ці додаткові скорочення викидів парникових газів, Комісія до червня 2021 року перегляне та запропонує внести зміни, у випадку необхідності, до усіх відповідних політичних інструментів, що пов'язані з кліматом. Це буде включати Систему

<sup>5</sup> Чиста планета для всіх – Європейське стратегічне довготермінове бачення для процвітаючої, сучасної, конкурентоздатної та кліматично нейтральної економіки COM (2018) 773

торгівлі викидами<sup>6</sup>, зокрема можливе поширення європейської торгівлі викидами на нові сфери, цілі держав-членів щодо зменшення викидів у секторах за межами Системи торгівлі викидами<sup>7</sup>, а також регулювання щодо землекористування, зміни в землекористуванні та лісове господарство<sup>8</sup>. Комісія запропонує внести зміни до Кліматичного закону, щоб, відповідно, оновити його.

**Ці реформи політики допоможуть забезпечити ефективне ціноутворення на вуглець в усій економіці.** Це сприятиме змінам у поведінці споживачів і бізнесу, та полегшить зростання сталих державних і приватних інвестицій. Різні інструменти ціноутворення повинні доповнювати один одного та спільно забезпечувати узгоджені політичні рамки. Важливим є також приведення оподаткування у відповідність з кліматичними цілями. Комісія запропонує переглянути Директиву про оподаткування енергії<sup>9</sup>, фокусуючись на екологічних питаннях, і запропонує використовувати положення в Договорах, які дозволяють Європейському Парламенту і Раді приймати пропозиції в цій сфері через звичайну законодавчу процедуру шляхом голосування кваліфікованою більшістю голосів, а не одноголосно.

**Оскільки багато міжнародних партнерів не поділяють таких самих амбіцій, як ЄС,** існує ризик витоку вуглецю або через те, що виробництво переноситься з ЄС в інші країни з меншими амбіціями щодо скорочення викидів, або через те, що продукція ЄС замінюється на більш вуглецемісний імпорту. Якщо цей ризик матеріалізується, не відбудеться скорочення глобальних викидів, і це зіпсує зусилля ЄС та його промисловості щодо досягнення глобальних кліматичних цілей Паризької угоди.

Якщо різниця в рівнях амбіцій у світі зберігатиметься, в той час як ЄС збільшує свої кліматичні амбіції, **Комісія запропонує механізм карбонового коригування імпорту для окремих секторів, щоб зменшити ризик витоку вуглецю.** Це забезпечило б, щоб ціни на імпорту більш точно відображали їх вміст вуглецю. Цей захід буде розроблено відповідно до правил Світової організації торгівлі та інших міжнародних зобов'язань ЄС. Це було б альтернативою заходам<sup>10</sup>, що стосуються ризику витоку вуглецю в Системі торгівлі викидами ЄС.

**ЄС прийме нову, більш амбітну стратегію ЄС щодо адаптації до зміни клімату.** Це важливо, оскільки зміна клімату продовжує створювати суттєву напругу в Європі, незважаючи на зусилля щодо пом'якшення наслідків. Важливо зміцнювати зусилля щодо захисту клімату, підвищення стійкості, запобігання і готовності. Робота з адаптації до зміни клімату повинна продовжувати впливати на державні і приватні інвестиції, включаючи природоорієнтовані рішення. Буде важливо забезпечити, щоб в усьому ЄС інвестори, страхові компанії, бізнес, міста і громадяни мали можливість отримувати доступ до даних та розробляти інструменти для інтеграції питань зміни клімату у свої практики щодо управління ризиками.

---

<sup>6</sup> Консолідована версія Директиви 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради про встановлення схеми торгівлі викидами парникових газів у рамках Співтовариства та внесення змін і доповнень до Директиви № 96/61/ЄС

<sup>7</sup> Регламент (ЄС) 2018/842 про обов'язкові щорічні скорочення викидів парникових газів державами-членами у період 2021–2030 рр., що сприяє здійсненню кліматичних заходів на виконання зобов'язань за Паризькою угодою, а також про внесення змін до Регламенту (ЄС) 525/2013

<sup>8</sup> Регламент (ЄС) 2018/841 про включення викидів та абсорбції парникових газів від землекористування, змін у землекористуванні та лісового господарства в кліматичну та енергетичну структуру 2030 року та внесення змін до Регламенту (ЄС) 525/2013 та Рішення 529/2013/ЄС

<sup>9</sup> Директива Ради 2003/96/ЄС про реструктуризацію системи Співтовариства з оподаткування енергетичних товарів та електроенергії

<sup>10</sup> Таким як безкоштовний розподіл квот на викиди або компенсація за збільшення витрат на електроенергію.

### 2.1.2. Постачання чистої, доступної та безпечної енергії

**Подальша декарбонізація енергетичної системи є критично важливою для досягнення кліматичних цілей в 2030 та 2050 роках.** Виробництво і використання енергії в секторах економіки відповідає за більше 75% усіх викидів парникових газів в ЄС. Енергоефективність має стати пріоритетом. Потрібно розвивати сектор енергетики, який, головним чином, базується на відновлюваних джерелах, доповнений швидкою поступовою відміною вугілля та декарбонізацією газу. Водночас енергопостачання ЄС має бути безпечним та доступним для споживачів і бізнесу. З цією метою необхідно забезпечити повну інтеграцію, взаємозв'язок та цифровізацію європейського ринку енергетики, дотримуючись технологічного нейтралітету.

**Держави-члени представляють свої переглянуті плани з енергетики і клімату до кінця 2019 року.** Відповідно до Регламенту про управління Енергетичним Союзом та кліматичні дії<sup>11</sup>, ці плани повинні визначати амбітні національні внески до цілей ЄС. Комісія оцінить амбітність планів, а також необхідність додаткових заходів, якщо рівень амбітності виявиться недостатнім. Це підтримає процес посилення кліматичних амбіцій на 2030 рік, для чого Комісія перегляне та запропонує змінити, де це необхідно, відповідне енергетичне законодавство до червня 2021 року. Коли держави-члени почнуть оновлювати свої плани з енергетики і клімату в 2023 році, вони повинні відображати нові кліматичні амбіції. Комісія продовжуватиме забезпечувати суворе виконання усього відповідного законодавства.

**Перехід до чистої енергії повинен залучати споживачів та приносити їм користь.** Джерела відновлюваної енергії відіграватимуть ключову роль. Збільшення виробництва вітрової енергетики на морях буде надзвичайно важливим, базуючись на регіональній співпраці між державами-членами. Розумна інтеграція відновлюваних джерел енергії, енергоефективність та інші сталі рішення в секторах допоможуть досягнути декарбонізації за мінімально можливих витрат. Швидше зниження вартості ВДЕ, поєднане з покращенням дизайну політик підтримки, вже зменшило вплив на рахунки домогосподарств за енергоносії з ВДЕ. До середини 2020 року Комісія представить заходи, які допоможуть досягнути розумної інтеграції. Паралельно декарбонізація газового сектору буде полегшуватись, включаючи через широку підтримку розвитку декарбонізованих газів, через перспективне проектування конкурентоздатного ринку декарбонізованого газу, та через вирішення питання викидів метану, що пов'язані з енергетикою.

**Ризик енергетичної бідності слід усунути** для домогосподарств, які не можуть дозволити собі ключових енергетичних послуг для забезпечення базового рівня життя. Ефективні програми, такі як схеми фінансування домогосподарств для реконструкції будинків, можуть зменшити рахунки за енергію і допомогти доквіллю. У 2020 році Комісія прийме керівні принципи, щоб допомогти державам-членам у вирішенні проблеми енергетичної бідності.

**Перехід до кліматичної нейтральності також потребує розумної інфраструктури.** Посилена транскордонна та регіональна співпраця допоможе досягнути переваг переходу на чисту енергію за доступними цінами. Регуляторні рамки для енергетичної інфраструктури, включаючи Регламент ТЕН-Е<sup>12</sup>, потребуватимуть перегляду для забезпечення узгодженості з ціллю кліматичної нейтральності. Ці рамки повинні сприяти впровадженню інноваційних технологій та інфраструктури, як-от розумні мережі, водневі мережі чи вловлювання, зберігання та утилізація вуглецю, зберігання енергії, а також

<sup>11</sup> Регламент (ЄС) 2018/1999 про управління Енергетичним Союзом і кліматичні дії

<sup>12</sup> Регламент про Транс-європейські мережі – енергетика (ТЕН-Е)

можливості для інтеграції сектору. Деяка існуюча інфраструктура та активи вимагатимуть оновлення, щоб залишатися придатними для цілей та бути кліматично стійкими.

### 2.1.3. Мобілізація промисловості для чистої та циркулярної економіки

**Досягнення кліматично нейтральної і циркулярної економіки вимагає повної мобілізації промисловості.** Щоб трансформувати промисловий сектор та всі ланцюжки вартості необхідно ціле покоління – 25 років. Щоб бути готовими у 2050 році, рішення та дії необхідно приймати протягом наступних п'яти років.

З 1970 до 2017 року щорічний глобальний видобуток матеріалів потроївся і продовжує зростати<sup>13</sup>, створюючи великий глобальний ризик. Близько половини загального обсягу викидів парникових газів і втрати більше 90% біорізноманіття, нестача води походять від видобутку ресурсів та виробництва матеріалів, палива та їжі. Промисловість ЄС почала змінюватись, проте все ще продукує 20% викидів парникових газів в ЄС. Вона залишається надто "лінійною" та залежною від переробки нових матеріалів, що видобуваються, продаються та переробляються на товари, а в кінцевому результаті стають відходами чи викидами. Лише 12% матеріалів, які вона використовує, надходять з вторинної переробки<sup>14</sup>.

**Перехід – це можливість розширити сталу та трудомістку економічну діяльність.** На світових ринках існує значний потенціал для технологій з низьким рівнем викидів, сталих продуктів і послуг. Циркулярна економіка також пропонує великий потенціал для нової діяльності та робочих місць. Тим не менше, трансформація відбувається надто повільно, а прогрес не є ані широкомасштабним, ані постійним. Європейський зелений курс підтримує та пришвидшить перехід промисловості ЄС до сталої моделі інклюзивного зростання.

**У березні 2020 року Комісія прийме промислову стратегію ЄС,** щоб вирішити подвійну проблему зеленої та цифрової трансформації. Європа повинна використати потенціал цифрової трансформації, яка є ключовим фактором для досягнення цілей Зеленого курсу. Разом з промисловою стратегією **новий план дій з циркулярної економіки** допоможе модернізувати економіку ЄС та отримати користь від можливостей циркулярної економіки на внутрішньому та глобальному рівнях. Ключовою метою нових політичних рамок буде стимулювання розвитку передових ринків для кліматично нейтральних та циркулярних товарів в ЄС та за його межами.

**Енергоємні галузі промисловості, такі як сталь, хімічна промисловість, цемент, є необхідними для економіки Європи, оскільки вони постачають низку ключових ланцюгів вартості.** Декарбонізація та модернізація цього сектору є важливою. Рекомендації, опубліковані Групою високого рівня енергоємних галузей, засвідчують прихильність до цих цілей<sup>15</sup>.

**План дій з циркулярної економіки включатиме політику "сталих товарів"** для підтримки циркулярного проектування усіх товарів, базуючись на спільній методології і принципах. Він надасть перевагу зменшенню та повторному використанню матеріалів над їх переробкою. Це сприятиме формуванню нових бізнес-моделей та встановленню мінімальних вимог для запобігання розміщенню екологічно шкідливої продукції на ринку ЄС. Також буде посилено розширену відповідальність виробника.

Хоча план дій з циркулярної економіки керуватиме переходом усіх секторів, **діяльність зосереджуватиметься, зокрема, на ресурсоємних секторах, таких як текстиль,**

<sup>13</sup> [Global Resources Outlook 2019](#): Природні ресурси для майбутнього, якого ми хочемо: Міжнародна ресурсна панель.

<sup>14</sup> [https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=cei\\_srm030&plugin=1](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=cei_srm030&plugin=1)

<sup>15</sup> [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP\\_19\\_6353](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_6353)

**будівництво, електроніка і пластик.** Комісія продовжить діяльність щодо стратегії з пластику 2018 року, яка, серед іншого, сфокусується на заходах щодо боротьби з навмисно доданим мікро-пластиком на неумисними викидами пластику, наприклад від текстилю чи тертя шин. Комісія розробить вимоги для забезпечення того, щоб уся упаковка на ринку ЄС була багаторазовою чи перероблялась економічно вигідним способом до 2030 року, розробить регуляторні рамки для пластику, що біологічно розкладається чи базується на біологічних матеріалах, а також впроваджуватиме заходи щодо одноразового пластику.

План дій з циркулярної економіки також включатиме **заходи, які заохочують бізнес пропонувати та дозволяти споживачам вибрати товари багаторазового використання, довговічні та такі, що підлягають ремонту.** Він проаналізує необхідність “права на ремонт” і обмежить заплановану застарілість приладів, зокрема електроніки. Споживча політика допоможе розширити можливості споживачів робити усвідомлений вибір та відігравати активну роль в екологічному переході. Нові бізнес-моделі, засновані на оренді та спільному користуванні товарами і послугами, відіграватимуть роль, якщо вони будуть справді сталими та доступними.

**Надійна інформація, яку можна порівняти та верифікувати, також відіграє важливу роль в наданні покупцям можливості приймати більш сталі рішення та зменшувати ризик “грін-вошингу”.** Компанії, які заявляють, що їх продукція є “зеленою”, повинні обґрунтувати це стандартною методологією, щоб оцінити їх вплив на довкілля. Комісія активізуватиме свої регуляторні та не-регуляторні зусилля для боротьби з неправдивими зеленими заявами. Діджиталізація також допоможе покращити доступність інформації про характеристики продукції, яка продається в ЄС. Наприклад, електронний паспорт товару міг би містити інформацію щодо походження товару, складу, можливості ремонту та демонтажу, і переробки після завершення експлуатації. Державні органи, зокрема інституції ЄС, повинні бути прикладом та забезпечувати, щоб їх закупівлі були зеленими. Комісія запропонує подальше законодавство та керівні принципи щодо зелених публічних закупівель.

**Політика сталої продукції також має потенціал для суттєвого зменшення відходів.** Там, де неможливо уникнути відходів, необхідно відновити їх економічну цінність та уникнути або мінімізувати їх вплив на довкілля та зміну клімату. Це вимагає нового законодавства, включаючи цілі та заходи для боротьби з надмірною упаковкою та утворенням відходів. Паралельно компанії ЄС повинні отримати вигоди від надійного та інтегрованого спільного ринку вторинної сировини і побічних продуктів. Це вимагає глибшої співпраці між ланцюгами створення вартості, як у випадку з Союзом циркулярного пластику. Комісія розгляне правові вимоги щодо збільшення ринку вторинної сировини з обов’язковим вмістом, що переробляється (наприклад, для упаковки, транспортних засобів, будівельних матеріалів та батарей). Для спрощення управління відходами для громадян та забезпечення чистіших вторинних матеріалів для бізнесу Комісія запропонує модель ЄС для роздільного збору відходів. Комісія вважає, що ЄС повинен припинити експорт своїх відходів за межі ЄС і, відповідно, перегляне правила щодо транспортування відходів і незаконного експорту.

**Доступ до ресурсів також є стратегічним питанням безпеки для амбіції Європи щодо досягнення Зеленого курсу.** Забезпечення постачання сталої сировини, зокрема критично важливої сировини, необхідної для чистих технологій, цифрових, космічних та оборонних програм, через диверсифікацію постачання з первинних та вторинних джерел, є однією з передумов здійснення цього переходу. Промисловість ЄС потребує “передових лідерів клімату та ресурсів” для розробки перших комерційних застосувань проривних технологій в ключових секторах промисловості до 2030 року. Пріоритетні сфери включають чистий водень, паливні елементи та інші альтернативні види палива, зберігання енергії, вловлювання, зберігання та утилізацію вуглецю. Як приклад, Комісія підтримуватиме передові технології виробництва сталі з нульовими викидами вуглецю до 2030 року та



розгляне питання, чи можна використати частину фінансування в рамках Європейського об'єднання вугілля і сталі. Більш широко, Інноваційний фонд системи торгівлі викидами ЄС допоможе розгорнути такі масштабні інноваційні проекти.

**Сприяння новим формам співпраці з промисловістю та інвестиції в стратегічні ланцюги створення вартості є важливими.** Комісія продовжуватиме імплементацію Стратегічного плану дій щодо батарей і підтримуватиме Європейський союз батарей. У 2020 році вона запропонує законодавство, щоб забезпечити безпечний, циркулярний та сталий ланцюжок створення вартості батарей, включаючи постачання для зростаючого ринку електромобілів. Комісія також підтримуватиме інші ініціативи, які ведуть до союзів та широкомасштабного об'єднання ресурсів, наприклад у формі Важливих проектів загальноєвропейського інтересу, де цільова державна допомога, яка має конкретні терміни, може допомогти створити нові інноваційні ланцюги створення вартості.

**Цифрові технології є важливим фактором, який сприяє досягненню цілей сталості Зеленого курсу у багатьох різних секторах.** Комісія вживатиме заходів для забезпечення того, щоб цифрові технології, такі як штучний інтелект, 5G, хмарні та граничні обчислення, Інтернет речей, могли пришвидшити та максимізувати вплив політики на боротьбу зі зміною клімату та охорону довкілля. Діджиталізація також надає нові можливості для дистанційного моніторингу забруднення повітря і води, чи моніторингу та оптимізації використання енергії та природних ресурсів. Водночас Європа потребує цифрового сектора, в основі якого – сталість. Комісія також розгляне заходи для покращення енергоефективності та ефективності циркулярної економіки самого сектору, починаючи від широкосмугових мереж і завершуючи центрами обробки даних та пристроями ІКТ. Комісія оцінить необхідність більшої прозорості впливу на довкілля електронних комунікаційних сервісів, більш суворі заходи при створенні нових мереж та вигоди від підтримки схем “повернення”, щоб стимулювати людей повертати вже непотрібні їм пристрої, такі як мобільні телефони, планшети і зарядні пристрої.

#### *2.1.4. Будівництво та реновація енерго- та ресурсоефективним способом*

**Будівництво, використання та реновація будівель вимагає великої кількості енергії та мінеральних ресурсів** (наприклад, піску, гравію, цементу). На будівлі також припадає 40% спожитої енергії. На сьогодні рівень щорічного оновлення будівельного фонду коливається від 0,4 до 1,2% у державах-членах. Цей показник необхідно принаймні подвоїти, щоб досягнути цілей ЄС щодо енергоефективності та клімату. Паралельно 50 млн споживачів намагаються забезпечити, щоб їх житло було достатньо теплим. Щоб вирішити подвійну проблему енергоефективності і доступності, ЄС та держави-члени повинні **долучитись до “хвилі реновацій” державних і приватних будівель**. Незважаючи на те, що збільшення показника реновації є викликом, оновлення знижує рахунки за енергію та може зменшити енергетичну бідність. Це також може стимулювати будівельний сектор і є можливістю підтримати малі та середні підприємства і локальні робочі місця.

Комісія буде строго **застосовувати законодавство, пов'язане з енергоефективністю будівель**. Це розпочнеться з оцінки у 2020 році національних довгострокових стратегій держав-членів з оновлення<sup>16</sup>. Комісія також розпочне роботу над можливістю включення викидів від будівель в Європейську систему викидів, як частину ширших зусиль для забезпечення того, щоб відносні ціни різних джерел енергії подавали правильні сигнали для енергоефективності.

Окрім того, Комісія перегляне Регламент з будівельних виробів<sup>17</sup>. Це повинно забезпечити, щоб проектування нових та відремонтованих будівель на усіх стадіях відповідало потребам

<sup>16</sup> Як частина вимог відповідно до Директиви про енергоефективність будівель

<sup>17</sup> Регламент (ЄС) 305/2011, що встановлює гармонізовані умови для розміщення на ринку будівельних виробів і скасовує Директиву Ради 89/106/ЄЕС

циркулярної економіки, і вело до підвищення діджиталізації та кліматичної стійкості будівельного фонду.

**Паралельно Комісія пропонує працювати з стейкхолдерами над новою ініціативою з реновації у 2020 році.** Це включатиме відкриту платформу, яка об'єднає сектор будівництва, архітекторів, інженерів і місцеву владу для подолання бар'єрів для реконструкції. Ця ініціатива включатиме інноваційні схеми інвестування в рамках InvestEU. Вони можуть бути спрямовані на житлові об'єднання чи енергосервісні компанії, які можуть розпочати реновацію, зокрема через енергосервісні контракти. Основною метою буде організувати зусилля з реконструкції в більші блоки, щоб отримати вигоду від кращих умов фінансування та ефекту масштабу. Комісія також працюватиме над усуненням національних регуляторних бар'єрів, які стримують інвестиції в енергоефективність в орендованих та багатоквартирних будинках. Особлива увага буде приділена ремонту соціального житла, допомозі домогосподарствам, яким важко оплатити свої рахунки за енергоносії. Слід також зосередити увагу на реконструкції шкіл і лікарень, оскільки гроші, що заощаджуються за рахунок ефективності будівництва, стануть доступними для підтримки освіти та охорони здоров'я.

#### *2.1.5. Пришвидшення переходу до сталої та розумної мобільності*

**Транспорт відповідає за чверть викидів парникових газів у ЄС,** і вони далі зростають. Щоб досягнути нейтральності, необхідно скоротити 90% викидів у транспортному секторі до 2050 року. І автомобільний, і залізничний, і авіаційний, і водний транспорт повинні сприяти такому скороченню. Досягнення сталості транспорту означає, що користувачі мають бути на першому місці, та надання їм доступніших, здоровіших та чистіших альтернатив їхнім теперішнім звичкам мобільності. Комісія прийме стратегію сталої та розумної мобільності у 2020 році, яка стосуватиметься цього виклику та боротьби з усіма джерелами викидів.

**Мультимодальний транспорт потребує сильного стимулювання.** Це підвищить ефективність транспортної системи. У першу чергу значна частина з поточних 75% внутрішніх вантажних автомобільних перевезень повинна бути переведена на залізничний чи внутрішній водний транспорт. Це вимагає заходів для кращого управління та збільшення пропускної здатності залізничного і внутрішнього водного транспорту, які Комісія запропонує до 2021 року. Комісія також розгляне можливість відкликання та представлення нової пропозиції для перегляду Директиви про комбінований транспорт<sup>18</sup>, щоб перетворити її в ефективний інструмент підтримки мультимодальних вантажних операцій, що включають залізничний та водний транспорт, зокрема каботажне судноплавство. В авіації роботу необхідно відновити над прийняттям пропозиції Комісії щодо справжнього Єдиного європейського неба, і це допоможе досягнути суттєвого скорочення викидів в авіаційному секторі.

**Автоматизована та поєднана мультимодальна мобільність** відіграватиме дедалі більшу роль, разом із розумними системами управління рухом за допомогою діджиталізації. Транспортна система та інфраструктура ЄС будуть пристосовані для підтримки нових послуг сталої мобільності, які можуть зменшити затори і забруднення, особливо в міських зонах. Комісія допоможе розробити розумні системи управління рухом та рішення «Мобільність як послуга», через свої фінансові інструменти, такі як Connected Europe Facility.

**Ціна транспорту повинна відображати його вплив на довкілля та здоров'я.** Необхідно припинити субсидії на вичерпне паливо, і, в контексті перегляду Директиви про оподаткування енергії, Комісія уважно розгляне існуючі винятки в оподаткуванні, включаючи авіаційне і морське паливо, і як найкраще усунути будь-які прогалини. Комісія також запропонує поширити Систему торгівлі викидами ЄС на морський сектор та

<sup>18</sup> Пропозиція директиви, щодо доповнює Директиву 92/106/ЄЕС для встановлення спільних правил для окремих видів комбінованого перевезення товарів між державами-членами COM(2017) 648

зменшити квоти Системи торгівлі викидами ЄС, які безкоштовно надають авіакомпаніям. Це координуватиметься з діями на глобальному рівні, зокрема в Міжнародній організації цивільної авіації та Міжнародній морській організації. Комісія також надасть нові політичні міркування щодо того, як досягнути ефективного ціноутворення за користування дорогами в ЄС. Вона закликає Європейський Парламент і Раду підтримувати високий рівень амбіцій щодо початкової пропозиції Комісії стосовно Директиви про “євровіньєтку”<sup>19</sup>, і готова її відкликати, у випадку необхідності, та запропонувати альтернативні заходи.

ЄС повинен паралельно **нарощувати виробництво та впровадження сталих альтернативних видів палива для транспорту**. До 2025 року буде необхідно близько 1 млн громадських зарядних та заправних станцій для 13 млн автомобілів з нульовими та низькими викидами на європейських дорогах. Комісія підтримає впровадження громадських пунктів зарядки та заправки там, де існують прогалини, зокрема для поїздок на далекі відстані і в менш густонаселених районах, і якнайшвидше розпочне новий конкурс з фінансування для підтримки цього. Ці кроки доповнять заходи, що вживаються на національному рівні. Комісія розгляне законодавчі варіанти для збільшення виробництва і застосування сталого альтернативного палива для різних видів транспорту. Комісія також перегляне Директиву про інфраструктуру альтернативних видів палива<sup>20</sup> та Регламент TEN-T, щоб пришвидшити використання транспортних засобів та суден з нульовим та низьким рівнем викидів.

**Транспорт повинен стати значно менш забруднюючим, особливо в містах.** Поєднання заходів повинно стосуватись викидів, заторів у містах та покращення громадського транспорту. Комісія запропонує більш строгі стандарти викидів забруднювачів повітря для автомобілів із двигуном внутрішнього згорання. Комісія також запропонує переглянути до червня 2021 року законодавство щодо стандартів викидів CO<sub>2</sub> для автомобілів і мікроавтобусів, щоб забезпечити чіткий шлях з 2025 року до мобільності з нульовими викидами. Паралельно вона розгляне застосування європейської торгівлі викидами до автомобільного транспорту як доповнення до існуючих і майбутніх стандартів викидів CO<sub>2</sub> для транспортних засобів. Вона вживатиме заходів щодо морського транспорту, включаючи регулювання доступу кораблів, які найбільше забруднюють довкілля, до портів ЄС, а також зобов’язання суден на причалах використовувати електроенергію з берега. Подібним чином слід покращити якість повітря поблизу аеропортів через боротьбу з викидами забруднюючих речовин літаками та діяльністю аеропортів.

#### *2.1.6. “Від ферми до виделки”: розробка чесної, здорової та дружної до довкілля системи харчування*

**Європейська їжа славиться своєю безпекою, поживністю та високою якістю.** Тепер це також має стати **глобальним стандартом сталості**. Незважаючи на те, що перехід до більш сталих систем розпочався, забезпечення їжею швидкозростаючого населення світу залишається викликом за існуючих моделей виробництва. Виробництво їжі все ще призводить до забруднення повітря, води та ґрунтів, втрати біорізноманіття та зміни клімату, вимагає надмірної кількості природних ресурсів, в той час велика частина їжі просто викидається. Водночас, неправильне харчування приводить до ожиріння і захворювань, таких як рак.

<sup>19</sup> Пропозиція директиви, що доповнює Директиву 1999/62/ЄС щодо стягнення плати з вантажних автомобілів за використання певної інфраструктури COM(2017) 275

<sup>20</sup> Директива 2014/94/ЄС про розгортання інфраструктури для альтернативних видів пального

**Існують нові можливості для усіх операторів у ланцюжку доданої вартості продуктів харчування.** Нові технології та наукові відкриття, поєднані з зростанням обізнаності населення та попитом на сталі продукти харчування, принесуть користь усім зацікавленим сторонам. Комісія представить стратегію “Від ферми до виделки” навесні 2020 року і розпочне широке обговорення між зацікавленими сторонами на усіх етапах харчового ланцюга, та відкриє шлях до формування більш сталої харчової політики.

**Європейські фермери і рибалки є ключовими для управління перехідним періодом.** Стратегія “Від ферми до виделки” посилить їх зусилля в боротьбі зі зміною клімату, охороні довкілля та збереженні біорізноманіття. Спільна сільськогосподарська та спільна рибальська політики залишатимуться основними інструментами для підтримки цих зусиль, одночасно забезпечуючи гідне життя фермерів, рибалок та їх сімей. Пропозиції Комісії щодо спільної сільськогосподарської політики на 2021-2027 роки передбачають, що щонайменше 40% загального бюджету спільної сільськогосподарської політики та принаймні 30% Фонду морського рибальства будуть сприяти кліматичним заходам.

Комісія працюватиме з Європейським Парламентом та Радою для **досягнення принаймні цього рівня амбіцій в пропозиціях.** Враховуючи, що переглянута Спільна сільськогосподарська політика почне діяти лише з початку 2022 року, Комісія працюватиме з державами-членами і зацікавленими сторонами для забезпечення того, щоб з самого початку національні стратегічні плани для сільського господарства повністю відповідали амбіції Зеленого курсу та Стратегії “Від ферми до виделки”. Комісія забезпечить оцінку цих стратегічних планів на їх відповідність кліматичним та екологічним критеріям. Ці плани повинні призвести до використання сталих практик, таких як прецизійне землеробство, органічне фермерство, агро-екологія, агро-лісове господарство та жорсткіші стандарти щодо добробуту тварин. Зміщуючи фокус з дотримання на ефективність, такі заходи як еко-схеми повинні приносити вигоду фермерам за покращення екологічних і кліматичних показників, включаючи управління та зберігання вуглецю в ґрунті, а також вдосконалене управління поживними речовинами для покращення якості води та зменшення викидів. Комісія працюватиме з державами-членами над розвитком потенціалу сталих морепродуктів як джерела низьковуглецевої їжі.

**Стратегічні плани повинні відображати підвищений рівень амбіцій щодо суттєвого скорочення використання та ризиків хімічних пестицидів, а також використання добрив та антибіотиків.** Комісія визначить заходи, включаючи законодавчі, необхідні для здійснення цих скорочень, на основі діалогу з зацікавленими сторонами. Площі під органічним землеробством також потребуватимуть збільшення в Європі. ЄС повинен розробити інноваційні способи захисту врожаю від шкідників та хвороб і врахувати потенційну роль нових інноваційних технологій для покращення сталості продовольчої системи, одночасно забезпечуючи її безпеку.

**Стратегія “Від ферми до виделки” також сприятиме досягненню циркулярної економіки.** Вона буде спрямована на зменшення впливу на довкілля харчової переробної промисловості та роздрібною торгівлі шляхом вжиття заходів щодо транспортування, зберігання, упаковки та відходів харчування. Це включатиме дії для боротьби з харчовим шахрайством, зокрема посилення правозастосування та розслідування на рівні ЄС, а також початок процесу визначення нових інноваційних продуктів харчування і кормів, таких як морепродукти на основі водоростей.

І нарешті, Стратегія “Від ферми до виделки” буде прагнути стимулювати **стале споживання їжі та просувати здорову їжу за доступною ціною для всіх.** Імпортна їжа, яка не відповідає відповідним екологічним стандартам ЄС, не допускається на ринки ЄС. Комісія запропонує заходи, які допоможуть споживачам обрати здорову та сталу їжу і зменшити харчові відходи. Комісія вивчить нові способи надання кращої інформації споживачам, зокрема через цифрові засоби, про такі деталі, як звідки походить їжа, яка її харчова цінність та

екологічний слід. Стратегія “Від ферми до виделки” також міститиме пропозиції щодо покращення становища фермерів у ланцюжку створення вартості.

### 2.1.7. Збереження та відновлення екосистем і біорізноманіття

**Екосистеми надають основні послуги, такі як їжа, прісна вода і чисте повітря, а також житло.** Вони пом’якшують стихійні лиха, шкідників та хвороби і допомагають регулювати клімат. Однак ЄС не виконує деякі з своїх важливих екологічних цілей до 2020 року, такі як цілі Айті в рамках Конвенції про біологічне різноманіття. ЄС та його глобальні партнери повинні зупинити втрату біорізноманіття. Звіт про глобальну оцінку Міжурядової науково-політичної платформи з питань біорізноманіття та екосистемних послуг 2019 року<sup>21</sup> показав зменшення біорізноманіття, спричинене в першу чергу змінами у використанні землі і моря, прямою експлуатацією природних ресурсів, зміною клімату як третього найважливішого чинника втрати біорізноманіття.

**Конференція сторін Конвенції про біологічне різноманіття** в у м.Куньмін (Китай) у жовтні 2020 року – це можливість для світу прийняти надійні глобальні рамки для зупинення втрати біорізноманіття. Для забезпечення ключової ролі ЄС Комісія презентує **Стратегію з біорізноманіття до березня 2020 року**, за якою йтимуть конкретні дії у 2021 році. Стратегія окреслить позицію ЄС на Конференції сторін з глобальними завданнями охорони біорізноманіття, а також зобов’язаннями усунути основні причини втрати біорізноманіття в ЄС, які підкріплені вимірюваними цілями, що стосуються основних причин втрати біорізноманіття.

**Стратегія з біорізноманіття визначатиме конкретні заходи для досягнення цих цілей.**

Вони можуть включати кількісні цілі, такі як збільшення охоплення охоронюваних територій суші і моря, багатих на біорізноманіття, що об’єднуються в мережу Natura 2000. Держави-члени також повинні посилити транскордонне співробітництво для більш ефективного захисту та відновлення територій, охоплених мережею Natura 2000. Комісія визначить, які заходи, включаючи законодавство, допоможуть державам-членам покращити та відновити пошкоджені екосистеми до хорошого екологічного стану, зокрема багаті вуглецем екосистеми. Стратегія з біорізноманіття також міститиме пропозиції щодо зелених європейських міст та збільшення біорізноманіття в міських зонах. Комісія розгляне питання складання плану відновлення природи та розгляне, як забезпечити фінансування, щоб допомогти державам-членам досягти цієї мети.

**Усі політики ЄС повинні сприяти збереженню і відновленню природного капіталу Європи<sup>22</sup>.** Стратегія “Від ферми до виделки”, описана у розділі 2.1.6, стосуватиметься використання пестицидів і добрив у сільському господарстві. Продовжуватиметься робота у рамках спільної риболовної політики щодо зменшення негативного впливу рибальства на екосистеми, особливо у чутливих зонах. Комісія також підтримуватиме більш пов’язані морські заповідні зони з хорошим управлінням.

**Лісові екосистеми зазнають все більшого тиску в результаті зміни клімату. Лісовий масив ЄС повинен покращитись як за якістю, так і за кількістю,** щоб ЄС досяг кліматичної нейтральності та здорового довкілля. Стале відновлення лісу та лісонасадження і відновлення деградованих лісів можуть збільшити поглинання CO<sub>2</sub>, одночасно покращуючи стійкість лісів та сприяючи циркулярній біоекономіці. Спираючись на стратегію з біорізноманіття до 2030 року, Комісія підготує нову лісову стратегію ЄС, яка охоплює весь лісовий цикл та сприяє багатьом послугам, які надають ліси.

<sup>21</sup> <https://ipbes.net/news/ipbes-global-assessment-preview>

<sup>22</sup> Керівні принципи ЄС SWD (2019)305 FINAL “Керівні принципи ЄС щодо інтеграції екосистем та їх послуг в прийняття рішень”

**Ключовими цілями нової лісової стратегії ЄС буде ефективне заліснення, збереження та відновлення лісів в Європі, щоб допомагати збільшенню поглинання CO<sub>2</sub>, зменшенню частоти та масштабів лісових пожеж, та сприяти біо-економіці, з цілковитою повагою до екологічних принципів, сприятливих для біорізноманіття. Національні стратегічні плани в рамках спільної сільськогосподарської політики повинні стимулювати менеджерів лісів зберігати, вирощувати та управляти лісами на принципах сталості. Спираючись на Комюніке з активізації дій ЄС щодо захисту та відновлення світових лісів<sup>23</sup>, Комісія вживатиме регуляторних та інших заходів для сприяння тому, щоб імпортні продукти та ланцюжки створення вартості не передбачали знеліснення чи деградацію лісів.**

**Стала «синя економіка» повинна буде відігравати центральну роль у зменшенні численних потреб у земельних ресурсах ЄС та боротьбі зі зміною клімату. Дедалі більше визнається роль океанів у пом'якшенні та адаптації до змін клімату. Сектор може зробити свій внесок, покращивши використання водних та морських ресурсів, і, наприклад, сприяючи виробництву та використанню нових джерел білка, які можуть послабити тиск на сільськогосподарські угіддя. В цілому, сталі рішення щодо зміни клімату вимагають більшої уваги до природоорієнтованих рішень, включаючи здорові та сталі моря та океани. Комісія проаналізує результати спеціальної доповіді щодо океанів Міжнародної групи з питань зміни клімату<sup>24</sup> та запропонує заходи в морській сфері. Це включатиме шляхи більш сталого управління морським простором, зокрема, щоб допомогти використати зростаючий потенціал відновлюваних джерел енергії, що знаходяться на морі. Комісія також буде застосовувати підхід з нульовою толерантністю до незаконного, незареєстрованого та нерегульованого рибальства. Конференція ООН з океанів у Португалії 2020 року стане для ЄС можливістю підкреслити важливість дій з питань океану.**

#### *2.1.8. Амбіція нульового забруднення для вільного від токсичних речовин довкілля*

**Створення вільного від токсичних речовин довкілля вимагає більше заходів для запобігання утворенню забруднення, а також заходів для очищення та усунення такого забруднення. Щоб захистити європейських громадян і довкілля, ЄС повинен краще моніторити, звітувати, запобігати та усувати забруднення повітря, води, ґрунту та споживчих товарів. Для досягнення цього ЄС та держави-члени повинні більш системно переглянути усі політики та регламенти. Для подолання цих взаємопов'язаних викликів Комісія прийме у 2021 році план дій з нульового забруднення повітря, води і ґрунту.**

**Потрібно відновити природні функції підземних та поверхневих вод.** Це важливо для збереження та відновлення біорізноманіття в озерах, річках, водно-болотних угіддях і лиманах, а також для запобігання та обмеження шкоди від повеней. Реалізація стратегії «Від ферми до виделки» зменшить забруднення надлишком поживних речовин. Окрім того, Комісія запропонує заходи щодо боротьби із забрудненням міськими стоками та новими або особливо шкідливими джерелами забруднення, такими як мікропластик та хімічні речовини, включаючи фармацевтичні препарати. Існує також потреба у вирішенні сукупного впливу різних забруднювачів.

**Комісія використовуватиме уроки, отримані в результаті оцінки чинного законодавства про якість повітря<sup>25</sup>.** Вона також запропонує посилити положення щодо моніторингу<sup>26</sup>, моделювання та планів якості повітря, що допоможе місцевим органам влади досягнути

---

<sup>23</sup> COM/2019/352 final

<sup>24</sup> Спеціальний звіт щодо океанів та катастроф в кліматі, який змінюється

<sup>25</sup> Перевірка на доцільність Директив щодо якості повітря SWD(2019) 427

<sup>26</sup> Включаючи використання нових можливостей для моніторингу за допомогою діджиталізації

чистішого повітря. Комісія, зокрема, запропонує переглянути стандарти якості повітря, щоб якомога більше наблизити їх до рекомендацій ВООЗ.

**Комісія перегляне заходи ЄС щодо вирішення проблем забруднення великими промисловими установками.** Вона розгляне секторальний вимір законодавства та способи його повного узгодження з політикою щодо клімату, енергетики та циркулярної економіки. Комісія також співпрацюватиме з державами-членами з метою покращення запобігання промисловим аваріям.

**Щоб забезпечити вільне від токсичних речовин довкілля, Комісія представить хімічну стратегію для сталості.** Це допоможе краще захистити громадян та довкілля від небезпечних хімічних речовин, а також заохотить інновації для розробки безпечних та сталих альтернатив. Усі сторони, включаючи промисловість, повинні працювати разом, щоб краще поєднати охорону здоров'я і довкілля та підвищити глобальну конкурентоспроможність. Цього можна досягти шляхом спрощення та зміцнення законодавчої бази. Комісія розгляне, як краще використовувати установи та наукові органи ЄС, щоб перейти до процесу "одна речовина – одна оцінка" та забезпечити більшу прозорість при визначенні пріоритетів у поводженні з хімічними речовинами. Паралельно з цим нормативно-правова база повинна швидко відображати наукові дані про ризики від ендокринних руйнівників, небезпечних хімічних речовин у продуктах, включаючи імпорт, комбінований вплив різних хімічних речовин та дуже стійких хімічних речовин.

## **2.2. Включення сталості у всі політики ЄС**

### *2.2.1. Забезпечення зелених фінансів та інвестицій і справедливого переходу*

**Для досягнення амбіцій, встановлених Європейським зеленим курсом, необхідні суттєві інвестиції.** Комісія оцінила, що для досягнення кліматичних та енергетичних цілей до 2030 року буде додатково необхідно 260 млрд євро щорічних інвестицій<sup>27</sup>, близько 1,5% ВВП 2018 року<sup>28</sup>. Такі інвестиції потрібно буде підтримувати з часом. Масштаб інвестиційного виклику вимагає мобілізації як державного, так і приватного сектору.

**Комісія представить План інвестицій сталої Європи,** щоб допомогти задовольнити додаткові потреби у фінансуванні. Вона буде поєднувати спеціальне фінансування для підтримки сталих інвестицій та пропозиції щодо вдосконалення рамок, сприятливих для зелених інвестицій. Водночас вкрай важливо підготувати пакет стійких проєктів. Технічна допомога та консультативні послуги допоможуть організаторам проєктів визначити та підготувати проєкти та отримати доступ до джерел фінансування.

**Бюджет ЄС відіграватиме ключову роль.** Комісія запропонувала 25% фінансування для інтеграції клімату у всіх програмах ЄС. Бюджет ЄС також сприятиме досягненню кліматичних цілей з боку дохідної частини. Комісія запропонувала нові потоки доходів ("Власні ресурси"), один із яких базується на невідпрацьованих відходах пластикової упаковки. Другий потік доходів може передбачати відрахування 20% доходу від аукціонів системи торгівлі викидами ЄС до бюджету ЄС.

**Щонайменше 30% фонду InvestEU сприятиме боротьбі зі зміною клімату.** Більше того, проєкти будуть підлягати контролю на сталість, щоб визначити їхній внесок у кліматичні,

---

<sup>27</sup> Комюніке "Об'єднані у забезпеченні Енергетичного Союзу та кліматичних дій – створення основ для успішного переходу до чистої енергії" COM(2019) 285

<sup>28</sup> Ці оцінки є орієнтовними, оскільки не враховують, наприклад, необхідні інвестиції для адаптації до зміни клімату чи інші екологічні виклики, наприклад біорізноманіття. Вони також виключають державні інвестиції, необхідні для покриття соціальних витрат перехідного періоду та вартості бездіяльності.

екологічні та соціальні цілі. InvestEU також пропонує державам-членам можливість використовувати бюджетні гарантії ЄС, наприклад досягнення цілей політики згуртованості, пов'язаних із кліматом, на своїх територіях та регіонах. InvestEU також зміцнює співпрацю з національними банками розвитку та установами, що може заохотити загальну екологізацію їхньої діяльності для досягнення цілей політики ЄС. Більше того, в рамках перегляду систем торгівлі викидами ЄС Комісія перегляне роль Фондів інновацій та модернізації, які не фінансуються з довгострокового бюджету ЄС. Амбіція полягатиме у посиленні їхньої ролі та ефективності при впровадженні інноваційних та нейтральних до клімату рішень в ЄС. Під час перегляду Системи торгівлі викидами ЄС також буде розглянуто розподіл додаткових надходжень від надбавок до бюджету ЄС з метою збільшення фінансування справедливого переходу.

Комісія також співпрацюватиме з Групою Європейського інвестиційного банку (ЄІБ), національними банками розвитку та установами, а також з іншими міжнародними фінансовими установами. ЄІБ поставив собі за мету подвоїти фінансування на кліматичні цілі з 25% до 50% до 2025 року, і таким чином стати європейським кліматичним банком.

**У рамках Плану інвестицій сталої Європи Комісія запропонує Механізм справедливого переходу, включаючи Фонд справедливого переходу, щоб нікого не залишати позаду.** Перехід може бути успішним лише в тому випадку, якщо він буде здійснений справедливо та інклюзивно. Найвразливіші найбільше піддаються шкідливим наслідкам від зміни клімату та деградації довкілля. Водночас управління переходом призведе до значних структурних змін у бізнес-моделях, вимогах до кваліфікації та відносних цінах. На громадян, залежно від їх соціальних та географічних обставин, вплив буде різним. Не всі держави-члени, регіони та міста починають перехід з однієї відправної точки або мають однакові можливості реагувати. Ці виклики вимагають рішучої політичної реакції на всіх рівнях.

**Механізм справедливого переходу буде зосереджений на регіонах та секторах, на які найбільше повпливає перехід,** оскільки вони залежать від викопного палива або вуглецево-інтенсивних процесів. Він використовуватиме джерела фінансування з бюджету ЄС, а також групи ЄІБ для стимулювання необхідних приватних та державних ресурсів. Підтримка буде пов'язана із сприянням переходу до низьковуглецевої та кліматично сталої діяльності. Він також буде прагнути захистити громадян та працівників, найбільш вразливих до переходу, забезпечивши доступ до програм перекваліфікації, робочих місць у нових секторах економіки або енергоефективного житла. Комісія буде працювати з державами-членами та регіонами, щоб допомогти їм скласти територіальні плани переходу.

**Механізм буде додатковим до значного внеску бюджету ЄС** через усі програми, що мають безпосереднє відношення до переходу, а також до інших фондів, таких як Європейський фонд регіонального розвитку та Європейський соціальний фонд плюс.

**Для того, щоб дати відповідь на довгострокові фінансові потреби переходу,** Комісія продовжуватиме досліджувати разом із відповідними партнерами, як частина Плану інвестицій сталої Європи, додаткові джерела, які можна мобілізувати, та інноваційні шляхи для цього.

**Необхідність соціально справедливого переходу також повинна бути відображена в політиці на рівні ЄС та на національному рівні.** Це включає інвестиції для надання доступних рішень тим, хто постраждав від політики ціноутворення на вуглець, наприклад, через громадський транспорт, а також заходи щодо подолання енергетичної бідності та сприяння перекваліфікації. Узгодженість кліматичної та екологічної політики і цілісний підхід часто є передумовою забезпечення їх сприйняття як справедливих, як це демонструє дискусія щодо оподаткування різних видів транспорту. Для компаній та їх працівників активний соціальний діалог допомагає передбачити зміни та успішно керувати ними. Процес макроекономічної координації в рамках Європейського семестру підтримує національну політику з цих питань.



**Приватний сектор буде ключовим для фінансування зеленого переходу.** Потрібні довгострокові сигнали, щоб спрямовувати фінансові потоки та потоки капіталу на зелені інвестиції та уникати незадіяних активів. У третьому кварталі 2020 року Комісія представить оновлену стратегію сталого фінансування, яка буде зосереджена на низці заходів.

**По-перше, стратегія зміцнить основи сталих інвестицій.** Це, зокрема, вимагатиме від Європейського Парламенту та Ради прийняття таксономії для класифікації екологічно сталих видів діяльності. Сталість повинна бути повноцінно включена в систему корпоративного управління, оскільки багато компаній все ще надто зосереджуються на короткострокових фінансових показниках порівняно з питаннями їх довгострокового розвитку та сталості. У той же час компаніям та фінансовим установам потрібно буде розширити розкриття інформації про кліматичні та екологічні дані, щоб інвестори мали повну інформацію про сталість своїх інвестицій. З цією метою Комісія перегляне Директиву про нефінансову звітність. Для забезпечення належного управління екологічними ризиками та можливостями пом'якшення наслідків та зменшення пов'язаних із ними трансакційних витрат Комісія також підтримуватиме бізнес та інші зацікавлені сторони у розробці стандартизованої практики обліку природного капіталу в ЄС та на міжнародному рівні.

**По-друге, інвесторам та компаніям будуть надані додаткові можливості шляхом полегшення для них ідентифікації сталих інвестицій та забезпечення їх надійності.** Це можна зробити за допомогою чіткого маркування для роздрібних інвестиційних продуктів та шляхом розробки стандарту зелених облігацій ЄС, який сприяє сталому інвестуванню найбільш зручним способом.

**По-третє, кліматичні та екологічні ризики будуть керовані та інтегровані у фінансову систему.** Це означає кращу інтеграцію таких ризиків у пруденційну систему ЄС та оцінку придатності існуючих вимог до капіталу, щоб бути зеленими активами. Ми також вивчимо, як наша фінансова система може сприяти підвищенню сталості до кліматичних та екологічних ризиків, зокрема, коли мова йде про фізичні ризики та збитки, спричинені природними катастрофами.

#### *2.2.2. Озеленення національних бюджетів та надсилання правильних цінкових сигналів*

**Національні бюджети відіграють ключову роль у переході.** Більш широке використання інструментів зеленого бюджетування допоможе перенаправити державні інвестиції, споживання та оподаткування на зелені пріоритети та подалі від шкідливих субсидій. Комісія співпрацюватиме з державами-членами з метою аналізу та порівняння практик зеленого бюджетування. Це полегшить оцінку того, наскільки річні бюджети та середньострокові фіскальні плани враховують екологічні міркування та ризики, а також найкращі практики. Перегляд європейської системи економічного врядування включатиме посилення на зелені державні інвестиції в контексті якості державних фінансів. Це забезпечить дискусію про те, як вдосконалити фіскальне врядування ЄС. Результат дебатів створить основу для будь-яких можливих майбутніх кроків, включаючи те, як ставитись до зелених інвестицій згідно з фіскальними правилами ЄС, зберігаючи при цьому запобіжники від ризиків для сталості держборгу.

**Добре розроблені податкові реформи можуть сприяти економічному зростанню та сталості до кліматичних потрясінь та сприяти створенню більш справедливого суспільства та справедливому переходу.** Вони відіграють безпосередню роль, надсилаючи правильні цінкові сигнали та забезпечуючи правильні стимули для сталої поведінки виробників, користувачів та споживачів. На національному рівні Європейський зелений курс створить контекст для широкомасштабних податкових реформ, для скасування субсидій на викопне паливо, перекладання податкового тягаря з робочої сили

на забруднення та врахування соціальних міркувань. Потрібно забезпечити швидке прийняття пропозиції Комісії щодо ставок податку на додану вартість (ПДВ), що зараз знаходиться на розгляді у Раді, щоб держави-члени могли більш цілеспрямовано використовувати ставки ПДВ, щоб відобразити посилення екологічних амбіцій, наприклад підтримка органічних фруктів та овочів.

**Проводиться оцінка відповідних настанов щодо державної допомоги, включаючи екологічні та енергетичні настанови щодо державної допомоги.** Керівні принципи будуть переглянуті до 2021 року, щоб відобразити політичні цілі Європейського зеленого курсу, підтримуючи економічно ефективний перехід до кліматичної нейтральності до 2050 року, та сприятимуть поступовому припиненню використання викопних видів палива, зокрема тих, які є найбільш забруднюючими, рівні умови на внутрішньому ринку. Цей перегляд також є можливістю усунути ринкові бар'єри на шляху впровадження чистої продукції.

### *2.2.3. Мобілізація досліджень та сприяння інноваціям*

**Нові технології, сталі рішення та проривні інновації мають вирішальне значення для досягнення цілей Європейського зеленого курсу.** Щоб зберегти свою конкурентну перевагу в галузі чистих технологій, ЄС потрібно значно збільшити масштабне впровадження та демонстрацію нових технологій у різних секторах та на єдиному ринку, будуючи нові інноваційні ланцюги створення вартості. Цей виклик не під силу окремим державам-членам. Горизонт Європа у взаємодії з іншими програмами ЄС відіграватиме ключову роль у залученні національних державних та приватних інвестицій. Щонайменше 35% бюджету Горизонт Європа фінансуватиме нові рішення щодо клімату, які мають значення для реалізації Зеленого курсу.

**Повний спектр інструментів, доступних у рамках програми Горизонт Європа, підтримає необхідні зусилля у галузі досліджень та інновацій.** Чотири "місії Зеленого курсу" допоможуть здійснити масштабні зміни в таких сферах, як адаптація до змін клімату, океани, міста та ґрунт. Ці місії зберуть широке коло зацікавлених сторін, включаючи регіони та громадян. Партнерські відносини з промисловістю та державами-членами підтримуватимуть дослідження та інновації у галузі транспорту, включаючи батареї, чистий водень, виробництво низьковуглецевої сталі, циркулярні сектори на біологічній основі та будівництво. Спільноти знань та інновацій, керовані Європейським інститутом інновацій та технологій, продовжуватимуть сприяти співпраці між вищими навчальними закладами, науково-дослідними організаціями та компаніями щодо змін клімату, сталої енергетики, продовольства на майбутнє та розумного, екологічного та інтегрованого міського транспорту. Європейська інноваційна рада виділятиме фінансування, інвестиції в акціонерний капітал та послуги з прискорення бізнесу високопотенційним стартапам та МСП для досягнення ними проривних інновацій Зеленого курсу, які можна швидко розширити на світових ринках.

**Традиційних підходів буде недостатньо.** Наголошуючи на експериментах та працюючи в різних галузях та дисциплінах, програма досліджень та інновацій ЄС буде використовувати системний підхід, необхідний для досягнення цілей Зеленого курсу. Програма Горизонт Європа також залучатиме місцеві громади до роботи у напрямку більш сталого майбутнього, в ініціативах, які прагнуть поєднати соціальну тягу та технологічний поштовх.

**Доступні та сумісні дані є основою інновацій, що базуються на даних.** Ці дані в поєднанні з цифровою інфраструктурою (наприклад, суперкомп'ютери, хмара, надшвидкі мережі) та рішеннями зі штучним інтелектом сприяють прийняттю рішень, що базуються на фактичних даних, та розширюють можливості розуміння та вирішення екологічних проблем. Комісія підтримуватиме роботу з розкриття всіх переваг цифрової трансформації

для підтримки екологічного переходу. Безпосереднім пріоритетом буде підвищення здатності ЄС прогнозувати та керувати екологічними катастрофами. Для цього Комісія об'єднає європейські наукові та промислові досягнення для розробки дуже високоточної цифрової моделі Землі.

#### 2.2.4. Активізація освіти та навчання

**Школи, навчальні заклади та університети мають гарні умови для взаємодії з учнями, батьками та широкою спільнотою щодо змін, необхідних для успішного переходу.** Комісія підготує європейську систему компетенції, яка допоможе розвивати та оцінювати знання, навички та ставлення до зміни клімату і сталого розвитку. Вона також надасть допоміжні матеріали та сприятиме обміну передовими практиками в мережах ЄС з підготовки вчителів.

**Комісія працює над наданням державам-членам нових фінансових ресурсів, щоб зробити шкільні будівлі та діяльність більш сталими.** Вона зміцнила співпрацю з Європейським інвестиційним банком та створила міцніші зв'язки між структурними фондами та новими фінансовими інструментами з метою залучення 3 млрд. євро інвестицій у шкільну інфраструктуру у 2020 році.

**Проактивна перекваліфікація та підвищення кваліфікації необхідні для отримання переваг екологічного переходу.** Запропонований Європейський соціальний фонд + відіграватиме важливу роль у допомозі європейській робочій силі набути навичок, необхідних для переходу із секторів, що занепадають, у зростаючі, та адаптації до нових процесів. Порядок денний навичок та Гарантія для молоді будуть оновлені для покращення можливостей працевлаштування в зеленій економіці.

#### 2.2.5. Зелена клятва "не нашкодь"

**Усі дії та політики ЄС повинні об'єднатись, щоб допомогти ЄС досягти успішного та справедливого переходу до сталого майбутнього.** Інструменти Комісії щодо кращого регулювання забезпечують надійну основу для цього. На основі публічних консультацій, виявлення екологічних, соціальних та економічних наслідків, а також аналізу впливу на МСП та того, що сприяє чи заважає інноваціям, оцінки впливу сприяють прийняттю ефективного політичного вибору за мінімальних витрат відповідно до цілей Зеленого курсу. Оцінки також систематично визначають узгодженість чинного законодавства та нових пріоритетів.

Для підтримки своєї роботи з виявлення та усунення невідповідностей чинного законодавства **Комісія пропонує зацікавленим сторонам використовувати наявні платформи<sup>29</sup> для спрощення законодавства та виявлення проблемних випадків.** Комісія розгляне ці пропозиції під час підготовки оцінок, оцінок впливу та законодавчих пропозицій для Європейського зеленого курсу.

Окрім того, спираючись на результати нещодавнього аналізу політики кращого регулювання, Комісія **вдосконалить спосіб, за допомогою якого її керівні принципи кращого регулювання та допоміжні інструменти розглядають питання сталості та інновацій.** Мета полягає в тому, щоб забезпечити, щоб усі ініціативи Зеленого курсу досягали своїх цілей найбільш ефективним і найменш обтяжливим способом, а всі інші ініціативи ЄС відповідали зеленій клятві "не нашкодь". З цієї метою пояснювальний

<sup>29</sup> "Скажи своє слово – зменш навантаження" website: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/lighten-load>

меморандум, що супроводжує всі законодавчі пропозиції та делеговані акти, міститиме окремий розділ, що пояснює, як кожна ініціатива підтримує цей принцип.

### **3. ЄС як глобальний лідер**

**Глобальні виклики зміни клімату та деградації довкілля вимагають глобальної відповіді.** ЄС буде продовжувати сприяти та впроваджувати амбіційну політику щодо довкілля, клімату та енергетики у всьому світі. Він розробить сильнішу «дипломатію зеленого курсу», спрямовану на переконання та підтримку інших у сприянні більш сталому розвитку. Подаючи надійний приклад та продовжуючи впроваджувати дипломатію, торгіву політику, підтримку розвитку та інші зовнішні політики, ЄС може бути ефективним захисником. Комісія та Верховний представник будуть тісно співпрацювати з державами-членами для мобілізації всіх дипломатичних каналів як двосторонніх, так і багатосторонніх, включаючи ООН, G7, G20, Світову організацію торгівлі та інші відповідні міжнародні форуми.

**ЄС буде продовжувати забезпечувати, щоб Паризька угода залишалася необхідними багатосторонніми рамками для боротьби зі зміною клімату.** Оскільки частка ЄС у глобальних викидах падає, подібні дії та посилення зусиль інших регіонів у значній мірі будуть критично важливими для вирішення глобальної проблеми клімату. Обговорення амбіцій щодо клімату посиляться у найближчі місяці відповідно до положень Паризької угоди щодо регулярного проведення інвентаризації та оновлення. Конференція Сторін у Глазго у 2020 році стане важливою віхою перед підведенням підсумків у 2023 році. Вона оцінить прогрес у досягненні довгострокових цілей. На сьогоднішній день очевидно, що рівень глобальних амбіцій є недостатнім.<sup>30</sup> ЄС буде більш інтенсивно взаємодіяти з усіма партнерами, щоб збільшити спільні зусилля та допомоги їм у перегляді та впровадженні своїх національно визначених внесків та розробці амбітних довгострокових стратегій. Це буде спиратися на власні високі амбіції ЄС, як зазначено у розділі 2.

**Паралельно ЄС буде активізувати двосторонню взаємодію з країнами-партнерами і, де це необхідно, створить інноваційні форми взаємодії.** ЄС буде продовжувати взаємодіяти з економіками країн Великої двадцятки, які відповідають за 80% глобальних викидів парникових газів. Посилення рівня кліматичних дій, що здійснюються міжнародними партнерами, вимагає індивідуальних географічних стратегій, що відображають різні контексти та місцеві потреби - наприклад, для поточних та майбутніх великих емітентів, для найменш розвинених країн та для малих острівних держав, що розвиваються. **ЄС також співпрацює з глобальними партнерами над розвитком міжнародних ринків вуглецю** як ключового інструменту економічних стимулів для кліматичних дій.

**ЄС зробить акцент на підтримці своїх безпосередніх сусідів.** Екологічний перехід для Європи може бути повністю ефективним лише в тому випадку, якщо безпосередні сусіди ЄС також вживають ефективних заходів. Триває робота над зеленим порядком денним для Західних Балкан. Комісія та Верховний представник також передбачають низку міцних партнерств з довкілля, енергетики та клімату із Південним сусідством та Східним партнерством.

**Саміти ЄС-Китай 2020 року** в Пекіні та Лейпцигу стануть можливістю зміцнити партнерські відносини між ЄС та Китаєм з кліматичних та екологічних питань, особливо **напередодні Куньмінської конференції з питань біорізноманіття** та Конференції сторін у Глазго.

**Так само, майбутня Комплексна стратегія з Африкою** та саміт Африканського союзу та ЄС 2020 року повинні зробити кліматичні та екологічні питання ключовими напрямками у відносинах між двома континентами. Зокрема, Африкансько-європейський альянс для

<sup>30</sup> Звіт ООН щодо розриву у викидах в довкілля, 2019

сталих інвестицій та робочих місць намагатиметься розкрити потенціал Африки для швидкого прогресу в напрямку зеленої та циркулярної економіки, включаючи сталі енергетичні та продовольчі системи та розумні міста. ЄС посилить співпрацю з Африкою для більш широкого виробництва та торгівлі сталою та чистою енергією. Відновлювані джерела енергії та енергоефективність, наприклад, для чистого приготування їжі, є ключовими для подолання розриву в доступі до енергії в Африці, забезпечуючи при цьому необхідне зниження CO<sub>2</sub>. ЄС розпочне ініціативу «NaturAfrica» щодо подолання втрат біорізноманіття шляхом створення мережі заповідних територій для захисту дикої природи та надання можливостей у зелених секторах для місцевого населення.

**Загалом ЄС використовуватиме свої дипломатичні та фінансові інструменти для забезпечення того, щоб зелені союзи були частиною його відносин з Африкою та іншими країнами-партнерами і регіонами, особливо в Латинській Америці, Карибському басейні, Азії та Тихому океані.**

**ЄС також повинен посилити існуючі ініціативи та взаємодіяти з третіми країнами щодо наскрізних кліматичних та екологічних питань.** Це може включати припинення глобальних субсидій на викопне паливо у відповідності до зобов'язань G20, поступове припинення фінансування багатосторонніми установами інфраструктури викопного палива, посилення сталого фінансування, поступове припинення будівництва нових вугільних електростанцій та заходи щодо зменшення викидів метану.

**ЄС також визнає, що глобальні кліматичні та екологічні виклики є значним фактором загрози та джерелом нестабільності.** Екологічний перехід змінить геополітику, включаючи глобальні економічні, торговельні та безпекові інтереси. Це створить проблеми для низки держав та суспільств. ЄС працюватиме з усіма партнерами щодо підвищення кліматичної та екологічної стійкості, щоб запобігти перетворенню цих викликів у конфлікти, відсутність продовольчої безпеки, переміщення населення та вимушену міграцію, а також підтримати справедливий перехід у всьому світі. Вплив кліматичної політики повинен стати невід'ємною частиною мислення та дій ЄС щодо зовнішніх питань, у тому числі в контексті Спільної політики безпеки та оборони.

**Торговельна політика може підтримати екологічний перехід ЄС.** Вона служить платформою для взаємодії з торговими партнерами щодо кліматичних та екологічних дій. Зобов'язання щодо сталого розвитку постійно посилюються в торгових угодах ЄС, зокрема посилення дій щодо зміни клімату. Комісія також активізує зусилля, спрямовані на імплементацію та застосування зобов'язань щодо сталого розвитку в торговельних угодах ЄС, і ці зусилля будуть додатково активізовані призначенням Генерального директора з питань забезпечення торгівлі. Що стосується зміни клімату, то останні угоди ЄС включають зобов'язання Сторін ратифікувати та ефективно імплементувати Паризьку угоду. Комісія запропонує зробити дотримання Паризької угоди важливим елементом для всіх майбутніх всеохоплюючих торговельних угод. Торговельна політика ЄС сприяє торгівлі та інвестиціям у зелені товари та послуги, а також кліматично дружнім публічним закупівлям. Торговельна політика також повинна забезпечити невикривлену, чесну торгівлю та інвестиції у сировину, необхідну економіці ЄС для зеленого переходу. Це може допомогти у вирішенні таких шкідливих практик, як незаконні рубки лісу, посилення співпраці у сфері регулювання, просування стандартів ЄС та усунення нетарифних бар'єрів у секторі відновлюваної енергетики. Усі хімічні речовини, матеріали, продукти харчування та інші продукти, що розміщуються на європейському ринку, повинні повністю відповідати відповідним нормам та стандартам ЄС. ЄС повинен використовувати свій досвід у галузі "зеленого" регулювання, щоб заохотити партнерів розробляти подібні правила, які є такими ж амбіційними, як правила ЄС, таким чином полегшуючи торгівлю та покращуючи захист довкілля та пом'якшення зміни клімату в цих країнах.

**ЄС, як найбільший у світі єдиний ринок, може встановлювати стандарти, що застосовуються в глобальних ланцюгах створення вартості.** Комісія буде продовжувати працювати над новими стандартами сталого зростання та використовувати свою економічну вагу для формування міжнародних стандартів, які відповідають екологічним і кліматичним амбіціям ЄС. Вона буде сприяти торгівлі екологічними товарами та послугами, на двосторонніх та багатосторонніх форумах, а також підтримувати відкриті та привабливі ринки ЄС та світові ринки для сталих товарів. Вона співпрацюватиме з глобальними партнерами, щоб забезпечити безпеку ресурсів ЄС та надійний доступ до стратегічної сировини.

**Міжнародна політика співробітництва та партнерства ЄС повинна продовжувати допомагати спрямовувати як державні, так і приватні фонди для досягнення переходу.** Водночас ЄС та його держави-члени залишаються провідними світовими донорами допомоги розвитку та забезпечують понад 40% світового державного фінансування клімату. Оскільки державних коштів буде недостатньо, ЄС та його держави-члени координуватимуть свою підтримку для взаємодії з партнерами для подолання розриву у фінансуванні шляхом мобілізації приватних фінансів. Пропозиція Комісії щодо Інструменту сусідства, розвитку та міжнародного співробітництва пропонує встановити цільовий показник у розмірі 25% свого бюджету на цілі, пов'язані з кліматом. Комісія також підтримає зобов'язання національних державних фінансових ресурсів щодо покращення інвестиційного клімату та досягнення внесків приватного сектору. Ця робота повинна супроводжуватися можливостями для зменшення ризику інвестування у сталий розвиток за допомогою таких інструментів, як гарантії фінансування та змішане фінансування.

**Для мобілізації міжнародних інвесторів ЄС також залишатиметься в авангарді зусиль щодо створення фінансової системи, що підтримує глобальне стале зростання.** ЄС буде спиратися на Міжнародну платформу зі сталого фінансування, яка нещодавно була створена для координації зусиль щодо екологічно сталих фінансових ініціатив, таких як таксономії, розкриття інформації, стандарти та маркування. Комісія також заохочуватиме обговорення на інших міжнародних форумах, зокрема G7 та G20.

#### **4. ЧАС ДІЯТИ РАЗОМ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КЛІМАТИЧНИЙ ПАКТ**

**Залучення та відданість громадськості та всіх зацікавлених сторін є вирішальними для успіху Європейського зеленого курсу.** Останні політичні події показують, що політика, яка несе якісні зміни працює, якщо громадяни повністю залучені до її розробки. Людей турбує робота, опалення своїх будинків та зведення кінців з кінцями, і інституції ЄС повинні залучати їх, щоб Зелений курс досягнув успіху та забезпечив тривалі зміни. Громадяни є і повинні залишатися рушійною силою переходу.

**Комісія запровадить Європейський кліматичний пакт до березня 2020 року, щоб зосередитись на трьох способах залучення громадськості до кліматичних дій.** По-перше, він заохочуватиме обмін інформацією, натхнення та сприятиме розумінню громадськістю загрози та виклику кліматичних змін та погіршення стану довкілля та шляхів протидії. Для цього він використовуватиме різні канали та інструменти, включаючи заходи в державах-членах, за зразком постійного діалогу громадян з Комісією. По-друге, повинні існувати як реальні, так і віртуальні простори, щоб люди могли висловлювати свої ідеї та креативність і спільно працювати над амбіційними діями як на індивідуальному, так і на колективному рівні. Учасники заохочуватимуться до конкретних кліматичних дій. По-третє, Комісія працюватиме над створенням спроможності сприяти низовим ініціативам щодо зміни клімату та захисту довкілля. Інформація, керівні принципи та навчальні модулі можуть допомогти в обміні кращими практиками. Комісія забезпечить, щоб зелений перехід був помітним у дискусіях щодо майбутнього Європи.

**Кліматичний пакт базуватиметься на діючій серії діалогів громадян та асоціацій громадян у ЄС, а також на ролі комітетів соціального діалогу.** Він і надалі працюватиме над розширенням можливостей регіональних та місцевих громад, включаючи енергетичні. Міський вимір політики згуртованості буде посилено, а запропонована Європейська міська ініціатива надаватиме містам допомогу, яка допоможе їм якнайкраще використовувати можливості для розробки стратегій сталого розвитку міст. Угода мерів ЄС і надалі залишатиметься центральною силою. Комісія буде працювати з нею, щоб продовжувати надавати допомогу містам і регіонам, які хочуть взяти на себе амбіційні зобов'язання щодо кліматичної та енергетичної політики. Це залишатиметься важливою платформою для обміну передовою практикою щодо того, як впроваджувати зміни на місцевому рівні.

**Комісія також прагне зменшити вплив на довкілля як установа, так і як роботодавець.** Вона представить всебічний план дій у 2020 році для реалізації цілей Зеленого курсу та досягнення кліматичної нейтральності до 2030 року. Вона закликає всі інші установи, органи та агенції ЄС працювати з нею та пропонувати подібні амбіційні заходи.

**Окрім Кліматичного пакту Комісія та держави-члени повинні працювати над забезпеченням узгодженого використання всіх наявних інструментів планування Європейського зеленого курсу.** Найважливішими з них є національні плани з енергетики та клімату і запропоновані стратегічні національні плани реалізації спільної сільськогосподарської політики. Комісія забезпечить, щоб вони відповідали меті та щоб держави-члени ефективно їх впроваджували, а також за необхідності використовуватиме інструменти, такі як Європейський семестр.

**Європейські фонди, зокрема для розвитку сільських територій, допоможуть сільським районам використати можливості циркулярної та біоекономіки.** Комісія відобразить це у своєму довгостроковому баченні розвитку сільських районів. Вона приділить особливу увагу ролі найвіддаленіших регіонів у Європейському зеленому курсі, беручи до уваги їхню вразливість до кліматичних змін та стихійних лих та їх унікальні цінності: біорізноманіття та відновлювані джерела енергії. Комісія продовжить роботу над ініціативою чистої енергії для островів ЄС, щоб розробити довгострокові рамки для прискорення переходу до чистої енергії на всіх островах ЄС.

**Комісія та держави-члени також повинні забезпечити, щоб політика та законодавство ефективно виконувались та застосовувались.** Звіт з перегляду імплементації в екологічній сфері відіграватиме вирішальну роль у картуванні ситуації в кожній державі-члені. Комісія також представить нову програму екологічних дій, що доповнить Європейський зелений курс, яка включатиме новий механізм моніторингу для забезпечення того, щоб Європа залишалася на шляху до досягнення своїх екологічних цілей. Комісія також запустить інформаційну панель для моніторингу прогресу у виконанні всіх цілей Європейського зеленого курсу.

Комісія розгляне можливість переглянути Оргуський регламент з метою покращення **доступу до адміністративного та судового контролю на рівні ЄС для громадян та неурядових організацій, які стурбовані законністю рішень, що мають вплив на довкілля.** Комісія також вживатиме заходів щодо покращення їх доступу до правосуддя в національних судах у всіх державах-членах. Комісія сприятиме заходам ЄС, його держав-членів та міжнародного співтовариства щодо активізації зусиль проти екологічних злочинів.

Європейський зелений курс запускає нову стратегію зростання для ЄС. Він підтримує перехід ЄС до справедливого та процвітаючого суспільства, яке реагує на виклики, спричинені зміною клімату та деградацією довкілля, покращуючи якість життя нинішніх та майбутніх поколінь. Комісія пропонує Європейському Парламенту та Європейській Раді схвалити Європейський зелений курс та повною мірою врахувати заходи, які він містить.

Переклад: ©СС-ВУ Ресурсно-аналітичний центр “Суспільство і довкілля”, 2021